

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 zloty. kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (prze- szkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żada- nia niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lam. 15 gr. na str. 2-lam. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Wzrostkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemście n. Drw.

Rok III.

Nowemiasto n. Drwęcą, sobota dnia 9. maja 1936 r.

Nr. 54

Francja po wyborach.

Dwa wielkie obozy stanęły naprzeciw siebie w wyborach do parlamentu francuskiego zjednoczona w „froncie ludowym“ lewica i w porozumieniu wzajemnem prowadzące akcję wyborczą republikańskie stronnictwa prawicowe. W toku akcji wyborczej dwa przeciwstawne sobie obozy starły się bezpośrednio. Silne jeszcze w ostatniej Izbie francuskiej partje umiarkowanego środka nie odegrały w kampanji wyborczej poważniejszej roli, a wyniki ostateczne wyborów dowodzą niemal kompletnego zaniku francuskiego centrum politycznego.

Wyborca francuski zdecydował się na rozstrzygnięcia skrajne i oddał swój głos bądź na stronnictwa lewicy, bądź bezkompromisowej prawicy. W rezultacie, — ma Francja nową Izbę poselską, przeciętą bardzo wyraźną linią podziału na wrogo naprzeciw siebie stojące: — prawicę i lewicę.

Nie będziemy obecnie zastanawiali się nad przyczynami takiego, a nie innego wyniku wyborów francuskich. Nie będziemy dociekali, jakie wpłynęły przyczyny na zaostrzenie przeciwności w społeczeństwie francuskim i nie będziemy odmierzali, czy więcej jest przeciwności natury czysto politycznej, czy też socjalno-gospodarczej. Nie czas również na zastanawianie się nad tem, czy rozmiary zwycięstwa komunistów i socjalistów o wiele przewyższyły oczekiwania i czy dobrze jest, czy też źle, że nowa większość Izby francuskiej nabrała jaskrawego oblicza, nie notowanego przez umiarkowane partje dawnego centrum parlamentarnego. Po ogłoszeniu wyniku wyborów francuskich stoiśmy już w obliczu rzeczywistości, z którą musimy się liczyć.

Jakże ono wygląda?

Lewica jest liczebnie silniejsza. Niemal siedmiokrotnie wzrosła liczba posłów komunistycznych, a partja socjalistyczna stała się najsilniejszym stronnictwem nowej Izby. Łącznie z poszwankowanymi nieco radykałami i drobnymi partjami socjalistycznymi, utrzymującymi jednak solidarność z całym obozem lewicowym ma „front ludowy“ bezwzględna większość w Izbie deputowanych i gotów jest do objęcia rządów we Francji.

Stronnictwa republikańskiej prawicy znajdują się w opozycji i to prawdopodobnie na długo. Niema w tej chwili żadnych obiektywnych danych na to, ażeby mieszczańskie partje radykałów opuściła swych socjalistyczno-komunistycznych sprzymierzeńców i zwrócić w prawo utworzyła większość dla rządów, opartych o umiarkowaną społecznie stronę nowej Izby. Zgodnie z wolą większości wyborców francuskich oczekuje Francję okres rządów, opartych na większości radykalno-socjalistyczno-komunistycznej, a więc hołdujących zarówno programowi, jak i taktyce tych ugrupowań.

Sądząc z wiarygodnych informacji francuskich komuniści nie mają zamiaru wstępować do rządu, pozostawiając troskę o jego utworzenie i utrzymanie socjalistom wspólnie z radykałami i drobnymi partjami lewicy. Zapewniają jednak komuniści nowemu rządowi lewicowemu swe poparcie w kraju i swe głosy w Izbie. Wzajemnie zobowiązanie się nowego rządu do wykonywania w praktyce t. zw. „minimalnego programu socjalnego i politycznego“, który streszczony jest dość wyraźnie: — wysokie, specjalne opodatkowanie wielkiego przemysłu i finansów, upaństwowienie Banku Francji, podjęcie wielkich robót publicznych i rozwiązanie prawicowych organizacji bojowych. To w dziedzinie wewnętrznej polityki socjalnej i gospodarczej, a w dziedzinie polityki zagranicznej trwanie niezłomne przy idei t. zw. kolektywnego bezpieczeństwa, wyrażającej się praktycznie w organizowaniu Europy na podstawie wzajemnie o siebie zaczepionych paktów o wzajemnej pomocy w razie napaści. Program — jak program, a istotnym będzie dla Francji, dla jej

Zamość w morzu płomieni.

150 domów mieszkalnych. — Straty wynoszą milion zł.

ZAMOŚĆ Jedno z najpiękniejszych miasteczek w Polsce, perła Lubelszczyzny, historyczny Zamość, przeżyło w dniu 5 maja niezwykle dramatyczne chwile.

Pożar, który wybuchł na przedmieściu „Nowa osada“, o mało nie rozszerzył się na całe miasto. Przebieg tej katastrofy był następujący:

Na przedmieściu Nowa Osada zamieszkała w domu Hakmana sublokatorka Zalcmanowa, wyszła z mieszkania, pozostawiając ogień pod kuchnią. W pewnej chwili wypadł na podłogę kawałek płonącego węgla i spowodował pożar.

Wkrótce zaczął płonąć cały dom. Zanim przybyła na miejsce straż ogniowa i zanim zorganizowano ratunek, silne podmuchy wiatru przerzuciły ogień na sąsiednie budynki. O szybkości rozszerzania się ognia, świadczy fakt, że w ciągu 8 godzin ponad 30 domów ogarnęły płomienie.

W godzinę po wybuchu pożaru na miejsce katastrofy zjawili się strażnicy ze wszystkich ośrodków powiatu zamojskiego w liczbie około 30. W walce z pożarem wzięli również udział żołnierze 9 p. p. Leg., drużyny harcerskie i młodzież szkolna.

Niestety wysiłki obrońców, aby pożar ugasić, były daremne, na przeszkodzie stanął brak wody. Jedna ze zbiornic została otoczona przez

sprzymierzeńców i dla całej Europy — jego wykonanie.

Dokonanie kilku prostych działań arytmetycznych prowadzi do nabrania przekonania, że rząd „frontu ludowego“, gotowość utworzenia którego zapowiedział już oficjalnie wódz partji socjalistycznej deputowany Leon Blum, nie może obejść się bez poparcia komunistów. W demokratyczno-parlamentarnej Francji nie udziela się zaś poparcia takiego „za darmo“. Rząd, opierający się na większości, w skład której wchodzi jakiegokolwiek bądź ugrupowanie parlamentarne, musi się z wolą tego ugrupowania liczyć nawet wówczas, kiedy nie bierze przedstawicieli tego stronnictwa do składu osobowego gabinetu. Owe 73 głosy komunistyczne wywrą więc niechybne piętno na polityce rządu czysto-lewicowego. Wobec tego zaś, że owe 73 głosy komunistyczne są niczem innym, jak organem wykonawczym dyrektyw moskiewskich jest rzeczą jasną, że „czerwona hipoteka“ może być dla przyszłego rządu Francji, a szczególnie dla radykałów, opartych przeciw o głosy nie robotnicze, nie proletariackie, ale mieszczańskie nader uciążliwa.

Tem właśnie tłumaczyć należy próby pozyskania dla rządu raczej części umiarkowanej prawicy, jak naprz. min. Flandina z jego grupą polityczną w tym celu, ażeby utworzyć rząd, stojący wprawdzie bardziej na lewo od gabinetu premiera Sarraut, ale w każdym razie, nie zmuszony do poszukiwania drogi płatnego poparcia komunistów.

Czy się to uda? Jeszcze w gabinetach ministerjalnych i lokalach parlamentarnych francuskich trwa poszukiwanie koncepcji nowego rządu francuskiego, ale jedno wydaje się być już w tej chwili jasne: — oparcie rządu francuskiego na partji komunistycznej i otwarcie w ten sposób dla wpływów sowieckich na oficjalną politykę francuską, nie ułatwi konsolidacji stosunków europejskich. Już choćby z tego powodu, że najbliższymi partnerami takiego rządu Francji, związanego z komunizmem międzynarodowym i państwowym interesem sowieckim będzie... konserwatywny rząd angielski, faszystowski rząd włoski i hitlerowski rząd niemiecki....

Oby bogate doświadczenie i głęboki rozum polityczny kierowników francuskiej nawy państwowej podyktowały im rozwiązanie sytuacji trafne i zgodne z interesami wszystkich, a nie niektórych tylko narodów Europy.

płomienie i dostęp do niej stał się niemożliwy. Innych zbiornic w pobliżu nie było.

Akcja Straży Pożarnej miała charakter niezwykle rozpaczliwej walki, podczas której zdawało się, że ogień zwycięży i pożar, pokonawszy wysiłki obrońców, rozszerzy się na inne dzielnice.

Była chwila tak dramatyczna, że wielki dzwon na kolegiacie zamojskiej zaczął bić na alarm.

Ostatecznie jednak pożar zlokalizowano.

O jego niezwyklej sile, nienotowanej w kronikach Zamościa świadczą następujące cyfry:

Ogień zniszczył około 150 budynków w tej liczbie 69 dużych domów mieszkalnych.

Straty wynoszą przeszło milion złotych.

Podczas pożaru poparzonych zostało ponad 300 osób w tem zgorą 20 bardzo ciężko.

Kursują pogłoski, że w spalonych domach zginęło kilkanaście osób.

Około 2 tysiące osób pozostało bez dachu nad głową.

Niezwykle poświęcenie wykazała młodzież szkolna i harcerze. Z jednego z płonących domów, młodzi bohaterowie wynieśli całą rodzinę.

Gmach Muzeum Ziemi Pomorskiej

na jesieni stanie pod dachem.

Zebrań organizacyjnych Rady Obywatelskiej Wojewódzkiego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

W Toruniu w auli Urzędu Wojewódzkiego odbyło się w środę 7 bm. pod przewodnictwem p. wicewojew. Szczepańskiego organizacyjne zebrań Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Na wstępie p. wicewojewoda Szczepański, dziękując przedstawicielom wojskowości, duchowności i społeczeństwa za przybycie oświadczył, że nie chodzi o zorganizowanie nowego Komitetu, lecz o przemianowanie istniejącego już Komitetu Budowy Muzeum Ziemi Pomorskiej na Radę Obywatelską Wojewódzkiego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego, ponieważ cel jaki sobie postawił Komitet Budowy Muzeum już został osiągnięty. Cel ten polegał na uzyskaniu drogi zbiórki wśród społeczeństwa pomorskiego niezbędnych funduszy na budowę Muzeum. Przeprowadzona zbiórka dała do chwili obecnej około 550.000 zł, tak że należy się spodziewać, iż po ukończeniu prac technicznych w najbliższym czasie Rada Obywatelska — powstająca w miejsce Komitetu, który już spełnił swoje zadanie — przystąpi do realizacji projektu i na jesieni gmach Muzeum Ziemi Pomorskiej stanie już pod dachem.

W dalszym ciągu obrad p. wicewojewoda odczytał projekt odezwy do społeczeństwa pomorskiego, która będzie ogłoszona w rocznicę zgonu Marszałka Piłsudskiego. Projekt ten uchwalono.

Wielki raut u ambasadora Polski w Paryżu.

PARYŻ. Ambasador polski w Paryżu, Chłapowski, z małżonką wydał obiad na cześć prezydenta republiki francuskiej Lebruna i jego małżonki.

W obiedzie tym wzięli również udział Premier Sarraut z małżonką, nuncjusz papieski kardynał Manoglio, minister spraw zagranicznych Flandin z małżonką, minister wojny gen. Maurin z małżonką, szef sztabu generalnego gen. Gamelin oraz inni.

Po obiedzie odbył się w salonach ambasady raut.

Pierwszy dzień Włochów w Addis - Abebie.

Marszałek Badoglio, Ras Gugsu i Ras Ayelu na nabożeństwie polowym.

Radjowa rozmowa Mussoliniego z synami.

PARYŻ Dzisiaj w Addis Abebie odbyło się uroczyste nabożeństwo odprawione przez kapelanę polowego wojsk włoskich.

Ołtarz ustawiono na samochodzie ciężarowym, jednym z 3000, które przywozili żołnierzy włoskich do Addis Abeby. Na ołtarzu znajdował się cudowny obraz Matki Boskiej, który mieszkańcy Neapolu przesłali swego czasu armii włoskiej.

W najbliższym otoczeniu gen. Badoglio znajdował się ras Ayelu.

W najbliższym czasie spodziewana jest jego nominacja na zastępcę gubernatora Addis Abeby.

Na tem pierwszym nabożeństwie obecny był również ras Gugsu.

Cały ranek spędził ras Gugsu na zwiedzaniu pałacu cesarskiego, a raczej na oglądaniu gruzów i rumowiska, które pozostało po pałacu.

Dzisiaj popołudniu eskadra „La Disperata” odleci na front południowy i rzuci gen. Graziani list od gen. Badoglio, w którym ten zawiadamia osobiście o zajęciu stolicy.

Po odprawionem nabożeństwie synowie Mussoliniego, Bruno i Vittorio, rozmawiali za pośrednictwem radiostacji polowej z Ojcem w Rzymie. Rozmowa trwała kilkanaście minut. Synowie Il Duce w entuzjastycznych słowach zdali sprawę o nastrojach wśród wojsk włoskich w Addis Abebie.

© znamiennej reakcji mieszkańców Addis Abeby donoszą korespondenci, wojenni.

Przed domami stolicy wywieszono były przeważnie białe chorągwie. Mieszkańcy Addis Abeby tłumnie wylegli na ulicę, przyglądając się wkraczającym wojskom włoskim. Na twarzach ich malowała się wielka ciekawość. Od czasu do czasu rozlegały się nawet powitalne okrzyki. Nie zauważono żadnych objawów buntu ani sprzeciwu.

Znamienną jest rzeczą, że podczas krwawych rozruchów w Addis Abebie, najmniej ucierpiał gmach poselstwa włoskiego.

Córka negusa zarazona trędem.

PARYŻ Z Dżibuti donoszą, że podczas okręgowania rodziny cesarskiej na statek angielski „Entreprise”, zdziwienie wywołała nieobecność młodszej córki negusa, księżniczki Tshahai.

Krąży o tem sensacyjne pogłoski. Księżniczka Tsahai zatrudniona była ostatnio w Addis Abebie, jako siostra miłosierdzia Czerwonego Krzyża. Podczas pracy pielęgniarskiej miała zarazić się od jednego z żołnierzy trędem.

Król włoski cesarzem Abisynji

RZYM. W italskich kołach politycznych żywe zainteresowanie budzi przyszła organizacja ustroju Abisynji. Zgodnie z oświadczeniem Mussoliniego liczą się powszechnie, że cała Abisynja pozostanie w rękach włoskich. Otrzyma ona konstytucję podobną do indyjskiej. Król włoski ma zostać cesarzem abisynji, a w Addis Abebie rezydować będzie wicekról.

Podział na prowincje zostanie zachowany ze względu na odrębność szczepów, a naczelnicy prowincyj stac będą rasowie mianowani przez wicekróla.

Stworzona zostanie także włoska armia z wojowników abisynjskich.

Według krążących pogłosek już w dniu dzisiejszym nastąpi nominacja hr. Vinci, byłego posła włoskiego w Abisynji, gubernatorem, w Addis Abebie.

Gen. Graziani otrzymać ma godność tymczasowego gubernatora Abisynji do czasu opracowania przez Rzym ostatecznego ustroju nowej kolonii. Marszałek Badoglio powróci do Włoch z tytułem księcia Addis-Abeby

W kwietniu — 450.000 zł. nadwyżki budżetowej.

W wyniku systematycznie prowadzonej przez rząd od jesieni r. ub. akcji oszczędnościowej, mamy do czynienia ze stale odbywającą się poprawą finansów państwowych. Od listopada 1935 r. miesięcznie deficyty budżetowe, sięgające przeciętnie 26 milj. zł., zmniejszyły się już marzec r. b. przyniosł nadwyżkę w wysokości 600 tys. zł., która nie była notowana w Polsce od listopada 1930 roku.

Tymczasowe zamknięcie wyników budżetowych za kwiecień wykazują, że wydatki w kwietniu wyniosły okragło 175 milj. zł., dochody zaś 175 450 tys. zł. Kwiecień potwierdził zatem fakt osiągnięcia przez Polskę równowagi budżetowej.

Zamiast zeszłorocznego deficytu w kwocie 23,3 milj. zł. mamy w kwietniu r. b. nadwyżkę w sumie 450 tys. zł.

Podczas ostatniej rozmowy z negusem, poseł angielski, Barton, zabronił podobno w katechorycznej formie, aby chora księżniczka wraz z negusem odjechała na angielskim statku do Palestyny.

Pokonani wodzowie abisynscy wstępują do Legji Cudzoziemskiej.

PARYŻ. Według wiadomości z Dżibuti, byli głównodowodzący armii południowej ras Nassibu, turecki generał Wehib pasza oraz ras Seyum zgłosili niezwykłą prośbę do gubernatora francuskiego. Proszą oni o przyjęcie do francuskiej Legji Cudzoziemskiej.

W razie spełnienia ich prośby przez władze francuskie, wodzowie abisynscy zostaliby od razu odtransportowani do Maroka i uniknęliby w ten sposób grożącego im internowania.

Włosi urządzają się w Addis Abebie.

Wezwanie ludności do spokoju nie odniosło jeszcze skutku.

RZYM. Wojska i zmotoryzowane kolumny włoskie napływają w dalszym ciągu do Addis Abeby, gorąco witane przez mieszkańców. Marszałek Badoglio zorganizował niezwłocznie służbę bezpieczeństwa, powierzając ją karabinierom i szybkim czołgom. Bandyci, dokonywujący grabieży, zostali wypędzeni. Oddziały włoskie umieszczono dokoła poselstw: francuskiego i amerykańskiego, które zwróciły się z prośbą o ochronę.

Poselstwo francuskie zawiadomiło dowództwo włoskie, iż kompanja piechoty francuskiej, która wyjechała już z Dżibuti do Addis Abeby dla ochrony poselstwa przed bandami, zostanie zatrzymana na dworcu w Addis Abebie i pierwszym pociągiem odjedzie z powrotem do Dżibuti.

Gmach poselstwa włoskiego zajął marszałek Badoglio, któremu funkcjonariusz poselstwa francuskiego wręczył klucze od gmachu. Wszystko było tam w porządku, żadne zresztą z poselstw nie zostało zniszczone przez motłoch, centrum miasta jednak w większej części zostało spalane.

Marszałek Badoglio zorganizował służbę policyjną, obejmującą również miejscowe oddziały municypalne, powołał do życia trybunał wojenny. Równocześnie w toku jest organizowanie służby zaopatrzenia przy pomocy zasobów miejscowych i transportów, nadechodzących dzięki staraniom intendenty z Dżibuti.

Odezwa zwycięzców do pokonanych.

ADDIS ABEBA. Marszałek Badoglio wystosował następującą odezwę do ludności abisynjskiej:

„Abisynjczycy, dziś wojska potężnego króla Italji wkroczyły do Addis-Abeby, życie na wsi i w mieście przyjmuje normalny charakter. Nic nie będzie przedsięwzięte przeciw tym, którzy złożą broń i powrócą do pracy. W cieniu zwycięskiego, włoskiego trójkolorowego sztandaru znajdą ludy Abisynji pokój, sprawiedliwość i opiekę“.

Powyższa odezwa została rozpowszechniona pomiędzy ludnością w językach włoskim i amharyjskim.

Polak Nadel ratował Europejczyków w Addis Abebie.

BERLIN. Jak donosi Niemieckie Biuro Informacyjne z Addis Abeby główną rolę przy niesieniu pomocy Europejczykom, zagrożonym przez bandy abisynjskie, odegrał obywatel polski Nadel. On to właśnie wyratował we wtorek rano przedstawiciela międzynarodowego Czerwonego Krzyża Junoda z Genewy, oraz francuskiego dziennikarza Sommera z „Journal des Debats“, którzy zamknęli się w piwnicy jednego z domów w Addis Abebie i przebywali tam 3 dni.

Osiem RWD 9 darowanych przez korpus podof. Lidze Obr. Pow. i Przeciwgaz.

WARSZAWA, 6. 5. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu 6 bm. na łącznej audjencji: gen. Berbeckiego, ppłk. Domesa, delegację podoficerów i przedstawicieli doświadczalnych warsztatów lotniczych. Delegacja zaprosiła Pana Prezydenta na uroczystość w dn. 10)bm. przekazania przez korpus podoficerski Lidze Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej 8-miu samolotów szkolnych R.W.D. 8, ufundowanych drogą składek przez korpus podoficerski wojska lądowego, marynarki wojennej i korpusu ochrony pogranicza. Nowa eskadra samolotów, przeznaczona do szkolenia kadry cywilnego lotnictwa sportowego, została nazwana imieniem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Strzelcy w dniu 12 maja.

W związku ze zbliżającą się rocznicą zgonu Marszałka Józefa Piłsudskiego, Zarząd Główny Związku Strzeleckiego wydał do swych członków następującą odezwę:

„Zbliża się bolesna rocznica zgonu Marszałka Józefa Piłsudskiego, rocznica żalu nieutulonego za utraconym Wodzem, który genjuszem myśli i hartem swej woli dusze nasze do przyszłych swych czynów zaprawiał.

W dniu 12 maja Jego wielkie serce, które przez całe życie płonęło bezgraniczną miłością dla Polski — spocznę wraz z prochami ukochanej Matki na cmentarzu rossieńskim pod majestatyczną płytą z czarnego granitu. W dniu 12 maja w dniu wielkiej żałoby narodowej, cała Polska złoży hołd Sercu Wielkiego Marszałka. Przy mauzoleum na Rossie nie zabraknie serc strzeleckich, które zawsze dla niego biją ogromną miłością i wdzięcznością, serce, które tylekroć darzył serdecznym słowem i spojrzeniem pełnym głębokiej wymowy.

Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego ustalił jednolite formy obchodu pierwszej rocznicy zgonu Józefa Piłsudskiego i wydał zalecenie, do których winny zastosować się wszystkie oddziały Związku Strzeleckiego. Ze względu na to, że centralnym punktem obchodu pierwszej rocznicy Zgonu Marszałka będą uroczystości wileńskie we wszystkich jednostkach organizacyjnych Związku Strzeleckiego należy poza udziałem w uroczystościach inicjowanych przed lokalne komitety zorganizować wewnętrzne obchody, poświęcone uczczeniu Serca Wodza Narodu, które pozostanie na zawsze symbolem najwyższego patriotyzmu i całkowitego oddania się sprawie narodowej.

W uroczystościach złożenia serca Marszałka w grobie na Rossie weźmie udział Zarząd Główny Związku Strzeleckiego, jako reprezentacja całej organizacji, poczty chorągwi po jednym z każdego okręgu i podokręgu Z. S., oraz zwarte oddziały strzelców z Wilna.

Reforma Ligi Narodów.

Nowoutworzona agencja półurzędowa, wyrażająca opinie polskiego M. S. Z., poświęca pierwszy swój artykuł sprawie reformy Ligi Narodów, która czytamy w tym artykule stanęła wobec zagadnień, których przy pomocy dotychczasowych metod rozwiązać niepodobna.

Dalsze stosowanie systemu odraczania trudniejszych zagadnień pozbawiłoby zajdy genewskie wszelkiego istotnego znaczenia.

Stanowisko polskie wobec zagadnieniem metod instytucji genewskiej. Większość spraw obchodzących Polskę — czy to ohodziło o stosunki z Niemcami, czy z Sowietami — nie znalazły rozwiązania w Genewie. W zakresie stosunków Polsko-litewskich Liga była zupełnie bezradna. Dlatego też Polska może patrzeć na całe zagadnienie obiektywnie bez obawy, że spotka się z zarzutem, że kierują nią interesy partykularne. Można przypuszczać, że po wakacjach politycznych spowodowanych wyczekiwaniem na wyjaśnienia sytuacji francuskiej, zarysują się djamentalnie sprzeczne kierunki o ile chodzi o zagadnienie Ligi: jeden zmierzający do utrzymania jej tylko jako perjodycznej konferencji międzynarodowej, o charakterze konsultacyjnym, drugi — do rozszerzenia obowiązków członków Ligi, do nadania instytucji genewskiej charakteru nadpaństwowego. Trudno już dzisiaj przewidzieć jak rozwinie się dyskusja nad tem zagadnieniem jednak pierwszy londyński jej etap dał jedno doświadczenie, a mianowicie że system używania zespołu genewskiego jako instrumentu wykonawczego dla polityki kilku mocarstw napewno nie może liczyć na popularność. To też należy mieć nadzieję, że system ten nie będzie kontynuowany.

Zniesienia sankcyj antywłoskich żądają organizacje gospodarcze.

W Warszawie odbył się doroczne walne zgromadzenie członków Polsko-Italskiej Izby Handlowej, w którym wzięto również udział wielu przedstawicieli zainteresowanych organizacji gospodarczych.

Po dłuższej dyskusji zebrani postanowili jednomyślnie wystąpić do czynników miarodajnych o zniesienie sankcyj antywłoskich, gdyż zdaniem sfer gospodarczych dalsze stosowanie sankcyj może w bardzo ujemnym stopniu odbić się na przyszłym kształtowaniu się polsko-włoskich stosunków handlowych.

Zwolnienie bezrobotnych od podatku lokalnego.

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło wątpliwości, dotyczące zwolnienia bezrobotnych od podatku lokalnego. W praktyce urzędów skarbowych wynikły wątpliwości czy uważać należy za wolnych od podatku lokalowego bezrobotnych, otrzymujących zasiłki. Ministerstwo ustaliło, że otrzymywanie zasiłków w razie bezrobocia daje podstawę do darowania należności z tytułu podatku lokalowego od mieszkań liczących trzy izby. Mieszkania od jednej lub dwu izb są wolne od podatku lokalnego na mocy stawy.

Spęd bekonoń w Lubawie

odbędzie się w poniedziałek, 11 maja b.r. godz. 6 rano — jak następuje:
 6.00 Swiniarc, Ostaszewo, Rumienica, Rożental, Złotowo, Prątnica.
 7.00 Tuszewo, Lubstynek, Lubawa, Omule.
 8.00 Zwiniarz, Czerlin, Zajęczkowo.
 8.40 Kazanice, Wałdyki, Samplawa, Zielkowo, Grodziczno, Targowisko, Byszwałd.
 Dopuszcza się też majatki i koła o okręgu spędów Nowemiasto. Inż. R. Raciborski.

Kronika.

Nowemiasto, dnia 8 maja 1936 r.

Piątek † Stanisława biskupa
 Sobota Grzegorza na naz.
 Niedziela Izidora rolnika, Antonina b.
 Poniedziałek Mamerta b. w.

Słońca: wachód o godz. 3.58 zachód o godz. 19 07

Płatność podatków w maju.

W maju rb. płatne są następujące podatki:
 1) do 25 maja — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za rok 1936.
 2) do 31 maja — podatek przemysłowy od obrotu za rok 1935, przez wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe oraz zajęcia przemysłowe i samodzielne wolne zajęcia zawodowe.
 3) do 31 maja — 1 rata półroczna podatku od lokali za rok 1936.
 4) do 7 maja — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych przez służbodawcę w kwietniu br.
 5) do 1 czerwca — przedpłata na podatek dochodowy na rok 1936, przez osoby prawne.
 Ponadto płatne są w maju zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w tym miesiącu.

Przyjmowanie premijowej Pożyczki Inwestycyjnej jako kaucyj i wadłów.

W związku z szeregiem zapytań Biuro Delegata do spraw 3 proc. Premijowej Pożyczki Inwestycyjnej komunikuje, że obligacje 3 proc. Premijowej Pożyczki Inwestycyjnej — które w myśl art. 6 ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o upoważnieniu ministra Skarbu do wypuszczenia wewnętrznej Pożyczki Inwestycyjnej („Dz. Ust. Nr. 21, poz. 122) mają wszelkie prawa papierów pułpularnych — mogą być bez żadnych ograniczeń przyjmowane przez władze i urzędy państwowe jako wadła przy przetargach oraz jako kaucje na zabezpieczenie wszelkiego rodzaju umów lub zaliczek, wypłacanych na dostawy i roboty rządowe, jak również na zabezpieczenie udzielanych przez Skarb Państwa kredytów akcyzowych, celnych i transportowych. Wartość depozytowa (kaucyjna i wadjalna) rzeczonych obligacyj ustalona została na zł 65 za 100 zł imiennej wartości.

Z miasta i powiatu.

PROGRAM

uroczystości żałobnych w pierwszą rocznicę zgonu Marszałka Piłsudskiego w Nowemiście.

Na zebraniu Komitetu Obywatelskiego w dniu 5 maja b. r. w którym brali udział przedstawiciele wszystkich miejscowych urzędów oraz organizacji społecznych ustalono następujący program uroczystości w dniu 12 maja b.r. w naszym mieście.

- 1) O godz. 10-tej Msza Żałobna z udziałem władz publicznych organizacji społecznych i przysposobienia wojskowego ze sztafardami z krepą oraz szkół. (Zbiórka wszystkich organizacji o godz. 9,30 na dziedzińcu gimnazjalnym)
- 2) O godz. 11-tej defilada na rynku przed portretem Marszałka Józefa Piłsudskiego. (W defiladzie biorą udział wszystkie organizacje wraz z szkołami i przedstawicielami władz na czele.)
- 3) O godz. 13-tej trzyminutowa cisza na sygnał oddany przez radio, dzwony kościelne i syreny fabryczne
- 4) O godz. 19.30 Akademia żałobna w sali gimnastycznej szkoły powszechnej.

W imieniu Komitetu apelują do miejscowego społeczeństwa, o jaknajliczniejszy udział w poszczególnych uroczystościach, gdyż dzień 12 maja jest dniem żałoby narodowej.

Dzień 12 maja nie jest wolny od zajęć, to też proszę p.p. pracodawców by w miarę możliwości umożliwili pracownikom wzięcie udziału tak w nabożeństwie jak i w defiladzie zaś pp. kupców, by sklepy zamknęły od godz. 11-12-tej.

W celu nadania żałobie zewnętrznych cech proszę o wywieszenie chorągwi narodowych opuszczonych do poł masztu i o zaopatrzenie okien i balkonów w dekorację o charakterze żałobnym.

Flagowania i dekoracji okien i balkonów proszę dokonać już w przeddzień uroczystości t. j. 11 bm. do godz. 18-tej (6 wieczorem).

Tym. Burmistrz: (—) Wachowiak
 Przewodniczący Komitetu.

Z sali sądowej.

Nowemiasto. We śróde odbyły się w tut. Sądzie Grodzkim rozprawy karne, na których zasądzeni zostali: Jagielski Józef z Tereszewa, za kradzież leśną, 21 zł grzywny lub 5 dni aresztu.

Samborski Bolesław z W. Bałówek za kradzież leśną skazany na 21 zł. grzywny lub 5 dni aresztu.

Dymowski Jan z Lipinek za kradzież leśną, skazany na 109 zł. grzywny.

Brok Fryderyk z Otręby za kradzież leśną skazany na 21 zł. grzywny.

Spychalski Feliks z Lipinek za kradzież drzewa skazany na miesiąc aresztu z zawieszeniem na 2 lata pod warunkiem wynagrodzenia szkody.

Osieki Antoni z Żabin pow. działd. za przywłaszczenie 200 zł 7 miesięcy więzienia z zawieszeniem na 2 lata pod warunkiem zwrotu pow. kwoty poszkodowanemu. Kłowskiemu Janowi z Nowogomiasta Sąd wymierzył karę łączną 9 miesięcy więzienia (trzy wyroki).

Mecz piłki nożnej.

Nowemiasto. Kl. Sport „Pogoń“ komunikuje nam, iż w niedzielę dnia 10 bm. o godz. 15.30 odbędzie się mecz piłki nożnej na stadionie miejskim. Zwolennicy tego sportu mają więc znów okazję i możliwość doznania silnych wrażeń sportowych.

50-lecie pracy zawodowej.

Nowemiasto. Dnia 6 maja br. obchodził znany w Nowemiście i ogólnie poważany mistrz szewski p. Władysław Zabłocki 50-lecie pracy w zawodzie szewskim. Urodzony w Nowemiście, w 14 roku życia rozpoczął tu pracę w zawodzie. Po odbyciu nauki, udaje się na wędrowkę, popularnie zwaną „walcówką“, którą odbył przeważnie piechotą, zwiedziwszy przytem szmat ziemi od Renu aż po Warszawę. Po dwunastu latach wędrowki p. Zabłocki już jako mistrz wraca do swego rodzinnego Nowogomiasta, gdzie osiedla się na stałe.

Redakcja naszego pisma składa Jubilatowi szczerze gratulacje, oraz życzy szczęśliwego doczekania 75-cioletniej rocznicy.

Weryfikacja byłych powstańców na ukończeniu.

Związek Weteranów Powstań Narodowych podaje do wiadomości, że Komisja Weryfikacyjna zamknięta zostanie z dniem 30 czerwca br. Wszyscy zatem dotąd niezorganizowani powstańcy i działacze niepodległościowi, którzy posiadają wymagane warunki, winni swe wnioski do weryfikacji przedstawić najpóźniej do dnia 25 czerwca br. zgłaszając się w sekretarjacie Związku Weteranów Koła Nowemiasto n/Drw. czynnym codziennie. „Wolność“ Zarząd.

Samochód zderzył się z pociągiem.

Nowemiasto. W dniu wczorajszym około godz. 7-mej wiecz. samochód cięż. p. Lisieńskiego Romana z Lubawy jadący w kierunku Lubawy, na przejeździe kolejowym w Łąkach Miejskich wpadł wskutek zepsucia się hamulców pod koła parowozu pociągu zdążającego w tym czasie do Nowogomiasta. Właściciel samochodu p. Lisieński, oraz szofer zderzyli w ostatniej chwili wyskoczył z samochodu, unikając okaleczeń, natomiast pomocnik rzeźniczy, który pozostał w sam. doznał ogólnych kontuzji na całym ciele. Samochód uległ częściowemu rozbiću.

Zawody powiatowe modeli latających.

Mające się odbyć w dniu 10 maja br. w Nowemiście powiatowe zawody modeli latających odwołuje się.

Termin zawodów podany zostanie do wiadomości zawodników w najbliższym czasie.

Zarząd Obwodu Powiatowego.

Dyżury w Parku Wolności.

Lubawa. Komenda Powiatowa P.W. WF., aby umożliwić wszystkim sportowcom i miłośnikom sportu trening w lekkoatletyce oraz korzystanie z gier w siatkówkę i koszykówkę, stawiła do dyspozycji najpotrzebniejszy sprzęt sportowy, z którego można korzystać codziennie w Parku Wolności.

Z dniem 2 maja br. wprowadzone zostały w Parku stałe dyżury popołudniowe z następującą kolejką: w poniedziałki, środy i piątki od godz. 15—18 dyżuruje p. Fr. Cibora, 2) we wtorki i czwartki od godz. 15—18 p. Edwin Turkowski, w soboty i niedziele od godz. 15—18 p. Bronisław Rumiński. Fachowemi wskazówkami zarówno co do gier ruchowych, jako i lekkoatletyki służą instruktorzy pp. naucz. M. Fiałkowski i sierż. Wojciechowski.

Żałobny dzień 12-ty maja.

Lubawa. Celem zorganizowania uroczystości żałobnych w pierwszą rocznicę zgonu ś.p. Marszałka Józefa Piłsudskiego odbyło się z inicjatywy p. Burmistrza Wojciechowskiego w czwartek w auli szkoły powszechnej zebranie nauczycielstwa, przedstawicieli organizacji społeczeństwa władz i urzędów.

W toku dyskusji zebrani ustalili następujący program uroczystości żałobnych 1) godz. 7—8 werble orkiestry miejskiej, 2) godz. 10 żałobna msza św. 3) godz. 13 w południe, w momencie złożenia Serca Marszałka do muzeum na R o s s i e, na sygnał dany przez radio, dzwony kościelne i syrenę straży pożarnej nastąpi — zgodnie zresztą wytyczniami programu Naczelnego Komitetu — 3-minutowa chwila ciszy, 4) godzina 17-ta akademia żałobna o charakterze poważnym i uroczystym w sali hotelu „Pod Orłem“.

Opracowanie szczegółów pozostawiono komitetowi wykonawczemu w osobach pp. burm. Wojciechowskiego, kusat. Wolbeka i kier. Piłata.

Zakończenie kursu oświaty pozaszkolnej.

Marzęcice. W niedzielę 10 bm. członkowie kursu oświaty pozaszkolnej w Marzęcicach na zakończenie tegorocznego kursu, odegrają przez dobrany zespół amatorów pod kier. p. Mazerskiego kierownika szkoły powszechnej, bardzo wesołe i ciekawe komedje p. t. „Zaręczyny pod kulami“, „Rapaport na ćwiczeniach“ i „Moryc ma nos“. Początek o godz 8-mej wiecz. w szkole powszechnej. Czysty zysk przeznacza się na cele oświatowe.

Z dalszych stron.

Śmierć 6-letniego dziecka pod kołami samochodu.

We wtorek w godzinach wieczornych 49-letni szofer Józef Pączek z Kamionków w powiecie toruńskim jadąc Szosą Chełmińską samochodem osobowym właściciela majątku Kamionki, p. Józefa Brzuszkiewicza, przejechał 6-letnią Janię Siudowską.

Bezpośrednio po wypadku dziecko jeszcze żyło. Wzięte jednak fatalnym samochodem do szpitala miejskiego w drodze zmarło. Okazało się, że na skutek przejechania dziewczynka doznała pęknięcia podstawy czaszki. Świadczenie zajął zeznając, że tragiczny wypadek spowodowała sama Siudowska — bawiła się ona na środku jezdni i w chwili, gdy samochód ją mijał, poślizgnęła się i wpadła pod auto.

Pożar w majątku.

Lidzbark. W niedzielę 26 ub. m. rano rozległy się po mieście gwałtowne sygnały alarmowe Straży Pożarnej, wzywające strażaków do groźnego pożaru w majątku Straszewy (pow. Działdowo). Okazało się, że pożar wybuchł w sobotę wieczorem we dworze majątku na pierwszym piętrze, i to od wadliwego umieszczenia rury pieca. Obszerny dwór o przeszło 35 pokojach spłonął doszczętnie, pozostały tylko odymione mury i zgłiszczą. Inwentarz częściowo uratowano, lecz skutkiem nieumiejętnej akcji ratowniczej uległ zniszczeniu, co razem ze stratą gmachu dla właściciela p. Ołdakowskiego przedstawia olbrzymie straty, wynoszące około 25,000 zł a tem bardziej bolesne, że gmach i inwentarz nie były ubezpieczone.

Pieśń Rolnika

na melodję legjonową.
 Rolnicza pieśń to piękna nuta,
 Która umyka szybko w dal —
 Bo z pośród pól ona wysnuta,
 Wśród pięknych pól, wśród zboża fal
 My polscy rolnicy, świata rzemieślnicy
 Wśród pól — rzuciliśmy, swój życia los, wśród pól —
 [wśród pól.
 Nie straszy nas słońca spiekota —
 Nie strasza nam żywiołów moc.
 Nie straszą nas pól naszych błota,
 Ni słotny dzień, ni czarna noc
 My polscy rolnicy, i t. d.
 Za trud i znój, w pracy powodzi,
 Kolego mój o wznaszaj skroń.
 Wszchemocny Bóg Ci wynagrodzi,
 A hasłem naszym „Żyw i broń“
 My polscy rolnicy, i t. d. Grünberg - Krotoszyń Pom

Do pożaru stawiły się oddziały O. S. P. z Mroczna i Boleszyna, które skutkiem niedostatecznego wyekwipowania w sprzęt ratowniczy, zwłaszcza węże, bezsilne były wobec szalejącego żywiołu. Widząc to, wezwano tut. O. S. P. niestety dopiero o godz. 5.30 rano. Przybywszy na miejsce straż lidzbarska dzięki doskonałemu wyszkoleniu strażaków i posiadaniu dobrego sprzętu, w ciągu kilku godzin pożar ugasiła. Niestety wezwanie tut. straży było spóźnione.
 Doświadczenie przy tym pożarze dobitnie wykazało, że czas wielki pomyśleć o zmortyzowaniu miejskich straży.

Ulgi podatkowe dla nabywców samochodów.

Rada Ministrów uchwaliła wczoraj projekt dekretu o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych. Projektowany dekret jest jednym ze środków zmierzających do zachęcenia możliwie najszerszych warstw społeczeństwa, do nabywania pojazdów mechanicznych. Zwalniając od opodatkowania część dochodów, odpowiadającą kwotom wyłożonym na nabycie samochodu, stwarza on wydatną premję dla nabywców, wskutek czego przyczynia się też pośrednio do obniżenia ceny nabywania wozów.

Projektowane ulgi przysługiwać będą pierwonabywcom samochodów tanich o wartości, nieprzekraczającej 12 tys. zł.

75 proc. handlu polskiego znajduje się w rękach obcych.

Ta liczba musi się z każdym rokiem zmniejszać. Na to niema rady, i o tem wlemy wszyscy. — Lecz nie wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że nie tylko młodzież z wykształceniem handlowym sprowadzi gospodarcze odrodzenie kraju. „Młodzież z wykształceniem kupieckim czytamy w Tygodniku Handlowym — wszędzie i zawsze da sobie w życiu radę“. A więc decydujemy się:

Koedukacyjna szkoła Handlowa w Brodnicy n. Drw. przyjmuje zapisy uczniów (nic) do klasy pierwszej na rok 1936/37. Jak się dowiadujemy przy zapisie należy dołączyć: 1) ostatnie świadectwo szkolne (pierzchnstwo dla tych którzy ukończyli 7 klas szkoły powszechnej), 2) metrykę urodzenia, 3) świadectwo szczepienia ospy. Należy również w niedługim czasie zaopatrzyć się w fotografię (na białym tle) do legitymacji uczniowskiej. Wiek ukończone lat 13 Czesne wynosi zł 20,— miesięcznie opłata na rzecz organizacji szkolnych zł. 1,50 wpisowe jednorazowo zł. 10,— za egzamin sprawdzający który odbędzie się dnia 22 czerwca 1936 r. zł. 10,—. Szkoła udziela zniżek czesnego w II-gim półroczu tj. od 1 stycznia 1937 roku dla niezamężnych uczniów (nic) którzy wykazą dobre postępy w przedmiotach zawodowych.

50 tysięcy granatów ofiarowano naszej piechocie

WARSZAWA. Z okazji 15-lecia wytwórni, przemysł metalowy „Granat“ w Kielcach, delegacja zarządu tejeż wytwórni zgłosiła się w dn. 4 b. m. do drugiego wiceministra spr. wojsk. i szefa administracji armji gen. dr. Składkowskiego, ofiarując na potrzeby armji 50 tys. sztuk granatów dla piechoty.

Ruch Towarzystw.

Związek Weteranów Powstań Narodowych R.P. 1914-1919 Kolo Nowemiasto n. Dr.

W dniu 12 maja br. rocznicy zgonu pierwszego Marszałka Polski i naszego członka honorowego Józefa Piłsudskiego odbędzie się o godz. 19.30 w Hotelu Centralnym parter nadzwyczajne uroczyste zebranie Koła.

Obecność wszystkich członków w obowiązku. „Wolność“ Zarząd.

Zebrańia Kółek Rolniczych na dzień 10 maja 1936 r.

1) Krzemieniewo o godz. 17-tej	7) Kamionka o godz. 16-tej
2) Niem Brzozie o „ 15-tej	8) M. Bałówki „ 17-tej
3) Prątnica „ 12-tej	9) Skarlin „ 16-tej
4) Rumienica „ 15-tej	10) Lekarty „ 17-tej
5) Samplawa „ 16-tej	11) Zajęczkowo „ 14.30
6) Tuszewo „ 15-tej	12) Rożental „ 17-tej

Lubawa. Zebranie Kółka Roln. w niedzielę dnia 10 maja br. o godz. 16-tej. Prosi się o liczne przybycie.

Jamielnik. Zebranie K. R. odbędzie się dnia 10 maja br. o godz. 17.30 Prosi się o liczny udział z powodu przybycia instruktora T.R.P.

Wonna. Zebranie K. R. odbędzie się w niedzielę dnia 10 maja br. o godz. 15-tej. Z powodu przybycia Instruktora T. R. P. prosi się liczny udział członków.

Domy wypoczynkowe na Helu dla pracowników umysłowych i ich rodzin.

W komisarjacie rządu w Gdyni odbyła się wielka konferencja w sprawie ożywienia ruchu turystycznego i letniskowego na Wybrzeżu.

Min. komunikacji dokłada wszelkich starań by ożywić i wzmocnić ten ruch przez przyznanie bardzo wydatnych zniżek kolejowych, uruchomienie licznych pociągów popularnych na sezon letni i przez najdalej idące poparcie organizacji i komitetów, które planują uroczystości, zjazdy czy zawody i popularyzują temsamem w społeczeństwie ideę życia się z morzem i rozbudowy siły oraz ekspansji morskiej Polski.

W wyniku dyskusji ustalono, iż tegoroczny „Tydzień morza” obejmie szereg imprez i uroczystości na całym wybrzeżu w czasie od 21 do 29 czerwca.

Inwestycje budowlane na Wybrzeżu dotyczą zamierzeń Rządu w dziedzinie budowy na wybrzeżu nowoczesnych domów wypoczynkowych dla pracowników umysłowych i ich dzieci, jakoteż dla robotników.

Jako odpowiednie na powyższe cele ustalono tereny w Jastarni w okolicy Wielkiej Wsi na półwyspie Helskim.

Z namowy męża zepchnął żonę do wody.

GDYNIA. W porcie rybackim w Gdyni wydarzyła się niesamowita historia. Późnym wieczorem rybacy znajdujący się na kutrach usłyszeli rozpaczliwe wotania jakiejś kobiety o pomoc. Na powierzchni basenu zauwarzyli utrzymującą się resztkami siły kobietę. Rybacy pospieszyli jej z pomocą i wyciągnęli na brzeg. Umieszczono ją chwilowo w hali rybnej i wezwano policję. Uratowana od śmierci kobieta którą okazała się Gertruda Goszowa z Małego Kacka złożyła niejasne zeznanie. Opierając się na tem policja wdrożyła dochodzenia których wynik okazał się rewelacyjny.

Jak się okazało Goszowa żyła od dłuższego czasu w niezgodzie z mężem. Ten chcąc pozbyć się niewiasty namówił swego przyjaciela Bronisława Mięskowskiego by zgładził żonę. Miękowski zachwycony obietnicą sutej nagrody przyrzeczonej mu przez Gosza, wywabił kobietę do portu rybackiego i tam skorzystawszy z ciemności zepchnął ją do wody. Zbrodnicze plany męża nie powiodły się jednak. Policja aresztowała Gosza i Mięskowskiego osadzając ich w więzieniu w Wejherowie.

Chcą pracować młodzi emeryci.

Obradujący w Warszawie kongres emerytów z całej Polski powziął szereg uchwał, dotyczących poprawy losu emerytów i m. in. postanowił domagać się celem odciążenia skarbu państwa powołania spowrotem do pracy państwowej młodych emerytów, których spensjowano bez koniecznej potrzeby. Poza kongres proponuje wydanie zarządzenia, by nikt w Polsce nie piastował więcej niż jednej posady płatnej, oraz wyraża przekonanie, iż w budżecie istnieją inne możliwości uzyskania oszczędności, dla których obciążono te emerytury; m. in. możliwe jest obniżenie o 50 proc. funduszy reprezentacyjnych.

Pozatem kongres postanowił prosić rząd o zarządzenie zaprzestania dalszego ściągania emerytom składek emerytalnych, które w całości spłacili; uwalnia emerytów od podatku od uposażeń i przyznania emerytom tych ulg kolejowych i szpitalnych, z których korzystają urzędnicy służby czynnej.

Nr. akt. Km. 430/36.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Lubawie rewiru I Julian Szukalski mający kancelarię w Lubawie ul. 19 Stycznia Nr. 4 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 14 maja 1936 r. o godz. 11-ej w Grodzicznie, pow. lubawski odbędzie się

I-sza licytacja ruchomości

należących do Kazimierza i Zofji Kozłowskich zam. w Grodzicznie, pow. lubawski składających się z 1 kotła parowego, 1 motoru parowego, 1 wirówki parowej, 1 pasteryzatora kompl. 1 nasilnicy parowej olsztyńskiej, 1 transmisji z szejbami 1 wirówki ręcznej 300 litrowej „Alfa Laval”, 1 ręcz. wymiatacza, 1 masieln. ręcznej, 4 konwi do mleka, 1 aparatu do analizy mleka 1 pompy ręcznej do wody, których wartość szacunkowa ustalona zostanie przez biegłego przed licytacją.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Lubawa, dnia 20. kwietnia 1936 r.

Ligman, (—) Komornik

Katechizmy na decyzję chełmińska

stałe na składzie w Księgarni B. Miłoszewskiego, Nowemiasto, n. Drwęcą

PROGRAM RADJOWY.

Warszawa — sobota 9. V.

6.30—8.10 Aud. poranna. 12.05 Dzień połudn. 12.15 Pogad. 12.25 Konc. 13.10 Chwilka gosp. dom. 14.30 Konc. 15.00 Matka Chinka 15.15 Nasz handel morski. 15.20 Przgl. giełd. 15.30 Koncert 16.00 Lekeja języka franc. 16.15 Bajka dla dzieci p.t. Trzy małe świnki 16.45 Cała Polska śpiewa 17.00 Transmisje Nabożeństwa Majowego z Kościoła N.M.P. w Wielkich Piekarach na śląsku 17.50 Pogadanka. 18.00 Konc. solistów. 18.40 Przgl. wydawnictw. 18.50 Życie kult. i artyst. stol. 18.55 Progr. na dz. nast. 19.05 Konc. reklam. 19.35 Wiadom. sport. og. 19.45 Pogad. aktualna. 20.00 Mozaika muz. 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Obrazek z Polski współcz. 21.00 Audycja dla Polaków zagranicą 21.30 Wesoła Syrena 23.00 Wiad. meteor. dla żegluga powietrz. 23.05 Muz. tan.

Warszawa — niedziela 10. V.

10.00—10.55 Naboż. z okazji 18-iej rocznicy bitwy pod Kaniowem z kościoła św. Antoniego w Warszawie. 10.55 Płyty 11.25 Aud. muz. 12.03 Przgl. teatralny 12.15 Poranek symfon. 14.00 Kon. reklam. 14.30 Święto motocyklistów 15.00 Godzina rolnika 15.45 Pogad. 16.00 Hejże do mazura 16.15 Konc. 16.45 Progr. na jutro 16.55 Słuch. 17.45 Co czytać 18.40 Podwieczorek przy mikrofonie w przerwie Pogad. aktual. 20.00 Fragment konc. 20.45 Wyjtki z pism Piłsudskiego 20.50 Dzień. wiecz. 21.00 Na wesołej lwowskiej fali 21.30 Faljeton 21.45 Wiad. sport. ze wszyst. rozgl. P. P. 22.00 Płyty. 22.15 Muz. tan. 23.00 Wiad. meteor. dla żegluga powietrz. 23.05 Płyty.

Toruń — sobota 9. V.

7.30 Progr. na dzisiaj parę informacji 13.15 Płyty 14.30 Konc. skrzypc. 15.20 Przgl. giełd. i komunik. żeglarski 17.50 Pogad. 18.40 Pog. regl. 18.50 Życie kult.-artyst. i nauk. na Pom. 18.55 Płyta 19.00 Progr. na jutro 19.10 Konc. reklam. 19.35 Wiad. sport. z Pom.

Toruń — Niedziela 10. V.

9.40 Program na dzisiaj 10.50 Po naboż. płyty 12.03 Przgl. teatralny. 14.00 Konc. reklam. 14.20 Płyty 15.25 Pogad. roln. 15.35 Płyty 16.45 Progr. na jutro 21.45 Wiad. sport. ze wszyst. rozgl. P.R. 23.05 Płyty.

Toruń — poniedziałek 11. V.

7.30 Program na dzisiaj i Parę informacji 1.215 Płyty 13.15 Płyty 15.20 Przgl. giełd. i komunik. żeglarski 15.30 Płyty 18.30 Rozmowa ze słuchacz. 18.40 Życie kult.-artyst. i nauk. na Pom. 18.45 Villa Lobos. 18.50 Pogad. społ. 19.05 Wiad. gosp. z Pom. 19.10 Progr. na jutro 19.20 Koncert reklamowy 19.35 Wiadom. sport. z Pom. 19.45 Płyty.

Giełda zbożowa w Poznaniu

Notowania z dnia 5. V. 1936 Za 100 kg. płaceno	
Zyto	15.75 — 16.00
Pszenica	21.00 — 21.50
Jęczmień browarowy	15.25 — 15.50
Jęczmień jednolity	15.50 — 16.00
Owies	14.75 — 15.25
Otręby żytnie	12.00 — 12.50
Otręby pszenne (grube)	12.00 — 12.50
Otręby (średnie)	00.00 — 00.00
Gorczyca	00.00 — 00.00
Groch Viktorja.	24.00 — 26.00
Groch Folgera	19.00 — 21.00

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.

UWAGA!

Wapna
Cement
Dźwigary
Trzcina
Gips
Gwoździe

lemieszce, odkładnie, korpusy, płozy, pługi, brony, kultywatory

oraz wszelkie inne

artykuły budowlane i rolnicze poleca

z nowych przesyłek po najniższych cenach

N. Ewertowski
Tel. 66 Tel. 66

handel żelaza, maszyn rolniczych, artykułów budowlanych

i sprzętów domowych

Poszukuję służącą z gotowaniem najchętniej ze wsi (uczciwą i czystą)
Kołodziejka Nowemiasto

Nieruchomość w Lubawie Grunwaldzka 4. dwa składy

sprzedamy na korzystnych warunkach: do przejęcia długoterminowa pożyczka Banku Gospodarstwa Krajowego ca. zł 9.000.

Informacji udziela

Bank Związku Spółek Zarobkowych Sp. Akcyjna Toruń, Szeroka 14, tel. 1654 i 1649.

Zakład artystycznej fotografii F. LUBOWIECKI

Nowemiasto n. Drw. ul. Kościelna 2. Filja Lubawa ul. Gdańska 11.

poleca się

do wykonywania zdjęć fotograficznych

— o każdej porze dnia, w Zakładzie — i poza zakładem.

Tylko za 80 gr. oprawa książek szkoln. w Drukarni B. Miłoszewskiego Nowemiasto - Rynek.

Urzędnik państwowy właśc. nieruchomości miejskiej poszukuje pożyczki hipotecznej w wysokości 5-6000 zł Oferty należy składać do redakcji „Głosu Lubawskiego”.

Majątek Białobłoty przyjmuje bydło na paśnik.

Mieszkanie

2-pokojowe z kuchnią oraz z budynkami gospodarczymi do wdzierżawienia KühnFitowo pow. Lubawa

2-pokojowe mieszkanie z kuchnią

potrzebne Zgłoszenia kierować do Post. Pol. Państw. w Nowemmieście

Skład

kolonialny z mieszkaniem z restauracją i zajazdem od zaraz do wynajęcia cena 60 zł. miesięcznie zgłoszenie u p. Anton. Ludwickiego w Nowemmieście.

Prima eksportowy górnolubski węgiel

opałowy oraz najlepszy

węgiel kowalski poleca

Stanisław Rost

Za okazane tak szczerze i liczne dowody współczucia z powodu śmierci mojej najdroższej żony i naszej kochanej matki

Jadwigi Gibowskiej

wyrażami p. Komendantowi P.P., Rodzinie Policyjnej, Straży Granicznej oraz wszystkim znajomym przyjaciołom i krewnym serdecznie

„Bóg zapłać”

Józef Gibowski z dziećmi.

Krotoszyny w maju 1936 r.

Radjoodbiorniki

„Telefunken” na każdy prąd oraz „ECHO” i innych firm, jak również

wielki wybór rowerów polecam po niższych cenach. Sprzedaję również za pożyczki państwowe.

Fachowa obsługa z zapewnioną gwarancją

Jan Dąbkowski

Lubawa Rynek 13 specjalny skład rowerów i radioaparatów.

Dachówki Cementowe

czerwone w najlepszym gatunku po cenach bardzo przystępnych w każdej ilości poleca

Józef Müller - Nowemiasto wybudowanie.

ZAPROSZENIA

Ś L U B N E

wykonuje solidnie i terminowo

Drukarnia B. Miłoszewski, Nowemiasto Rynek 19.

Dodatek Rolniczy

EWANGELJA

na czwartą niedzielę po Wielkiejnocy
zapisana u św. Jana rozdz. 16, w. 5—14.

W on czas; Mówił Jezu do uczniów swoich: Idę do Tego, który Mnie posłał, nikt zaś z was nie pyta Mnie: „Dokąd idziesz“? Ale że to wam powiedziałem, smutek napełnił serce wasze, Ja zaś prawdę wam mówię: Pożyteczna rzecz dla was, abym odszedł. Albowiem jeśli nie odejdę, Pocieszyciel nie przyjdzie do was; ale gdy odejdę, pošę Go wam. A gdy On przyjdzie, pouczy i przekona świat o grzechu i sprawiedliwości i o sądzie. O grzechu mianowicie, dlatego że nie wierzą we Mnie; a o sprawiedliwości, bo Ja odchodzę do Ojca i już Mnie nie ujrzycie; o sądzie zaś, gdyż ksiązę tego świata jest już osądzony. Wiele mam jeszcze wam do powiedzenia, ale teraz znieść nie możecie. Gdy zaś przyjdzie On Duch prawdy, poprowadzi was do wszelkiej prawdy; albowiem nie będzie mówił od Siebie, ale cokolwiek usłyszycie, powie: i to, co nastąpi, oznajmi wam. On Mnie uwielbi, gdyż z mego weźmie a wam oznajmi.

Nauka.

Idąc z uczniami do ogrójca Gehemme, zapowiada im Zbawiciel swoje odejście do Ojca. Odejście to przyniesie im nieocenione korzyści, z których największą będzie zesłanie Ducha Świętego. Duch Sw. nie tylko będzie pocieszycielem ich i nauczycielem prawdy, lecz będzie zarazem sędzią świata: „A on przyszedłszy będzie świat karał z grzechu i z sprawiedliwości i z sądu“. Z jakiego grzechu? Objasnia sam Pan Jezus: „Iż nie wierzyli we mnie“. Duch Sw. będzie karał występne żydostwo za to, iż odrzuciło naukę Chrystusową, stwierdzoną licznymi cudami a Jezusa, mistrza wszelkiej prawdy, na krzyż przybili.

„A z sprawiedliwości, iż do Ojca idę a już mnie nie ujrzycie! Dla zadosyćuczynienia sprawiedliwości boskiej Chrystus Pan podjął swą mękę, sam będąc bez winy. Lecz nie uznali tego żydzi. Za to ich czeka kara, którą wymierzy Duch Sw.

„A z sądu, iż ksiązę tego świata już jest osądzony“. Ksiązę tego świata to szatan. Już on jest osądzony, gdyż śmiercią swoją Pan Jezus zniweczył moc i królestwo jego. Pod wpływem zaś łaski Ducha św. w przyszłości ludzie wyzwolą się z pęt szatańskich, o ile uwierzą w Chrystusa Pana. Mówiąc o „świecie“, który będzie karany, Pan Jezus ma na myśli ludzi nie wierzących. Tych oto dotknie kara Ducha św.

Najcięższą i ostateczną karą Ducha św. jest zaślepienie. Gdy grzesznik stale odrzuca jego natchnienia, brnie w występki bez opamiętania,

wtedy Bóg odbiera mu łaskę, która jak pochodnia w nocy wskazuje nam drogę do nieba, a bez łaski człowiek jest zgubiony na wieki.

W dniu dzisiejszym Kościół święty czyta nam tę ewangelję o działalności Ducha Świętego, abyśmy przed Zielonemi Świątkami usposobili serca swoje do godnego Jego przyjęcia. Jak z jednej strony Duch Sw. karze występki nasze, tak przecież z drugiej strony uświęca nas swymi łaskami, obdarza nas darami swymi. Uczynimy przeto z dusz naszych godny dla niego przybytek, aby w nim zamieszkał, oświecał rozum nasz i umacniał w dobrem wolę naszą i tak prowadził nas drogą prawdy i enoty, która jedynie wiedzie do szczęścia doczesnego i wiekuistego.

Komunikaty T. R. P.

Nr. 19. Wycieczki.

Przypominamy członkom naszym, że Tow. Roln. Powiatowe łącznie z Inspektoratem szkolnym organizuje 2 wycieczki krajoznawcze i to: jedną 3 dniową do Warszawy na początku czerwca br. i drugą do Poznania, Krakowa, Wieliczki, Częstochowy i Warszawy przy końcu czerwca.

Zgłoszenia przyjmuje Tow. Roln. Pow. w Nowemmieście i Inspektorat szkolny. Koszt wycieczki bardzo niski. T.R.P.

Nr. 20 Nowe legitymacje członkowskie.

Członków Kółek Rolniczych prosimy o wykupienie nowych na rok 1936 obowiązujących legitymacji członkowskich.

Biuro TRP. przyjmuje od 1 maja 1936 r. tylko tych członków którzy okażą się nową legitymacją członkowską. T.R.P.

Nr. 21 W sprawie ochronnego szczepienia świń.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe nawiązując do swego komunikatu z dnia 25. IV. 1936 r. nr. 5 uprzejmie zawiadamia pp. rolników, że uzyskało dalszą 10 proc. zniżkę na surowicę do szczepienia świń.

Zamówienia na surowicę należy kierować do Tow. Roln. Powiat. w Nowemmieście. TRP.

Nr. 22 Odbiór kart wstępu.

Komunikujemy pp. Prezesom Kółek Rolniczych i wybranym delegatom do Rady Powiatowej T.R.P. że posiedzenie Rady Towarzystw odbędzie się w dniu 27 maja 1936 r.

Na salę obrad będą mieli tylko ci Prezesi K. R. i delegaci prawo wstępu, którzy przy wejściu na salę okażą się karty wstępu.

Ze względu na szczupły budżet T. R. P. i oszczędzenie kosztów portoryjnych, prosimy o spieszne podjęcie kart w biurze T.R.P. T.R.P.

Nr. 23. Elementarz oddłużeniowy.

W Delegaturze Wojewódzkiego Biura do Spraw Finansowo Rolnych w Nowemmieście Starostwo pokój 5 jest do nabycia jeszcze kilka egzemplarzy „Elementarza oddłużeniowego”. Cena Elementarza 30 groszy za egzemplarz. Ilość egzemplarzy ograniczona.

Zebranie Rady Towarzystwa Roln. Powiat.

Na podstawie § 20 statutu T.R.P. i regulaminu Rady T.R.P. § 2 i 3 zwołuje się na **środek dnia 27 maja 1936 r. o godz. 11-tej**

Zebranie Rady T. R. P.

w Nowemmieście na sali Hotelu Centralnego z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajanie.
- 2) Sprawozdanie z działalności TRP.
- 3) Uchwalenie budżetu na rok 1936/37
- 4) Wybór nowych członków Zarządu w myśl § 20 statutu TRP.
- 5) Wolne wnioski.
- 6) Zakończenie.

Bezpośrednio przed zebraniem Rady TRP. odbędzie się o godz. 10-tej zebranie Zarządu TRP. zaś o godz. 10.30 zebranie prezesów **Kółek Rolniczych** na małej sali Hotelu Centralnego z porządkiem obrad jak następuje:

- 1) Zagajanie.
- 2) Propozycja na członków Zarządu TRP.
- 3) Zakończenie.

Proszę o wzięcie udziału przez uprawnionych w powyższych posiedzeniach i o punktualne przybycie. TRP.

Różycza trzody chlewnej.

Zapobieganie i leczenie.

Jedną z najpoważniejszych gałęzi hodowli inwentarza żywego stanowi niewątpliwie trzoda chlewna. Jednak przeszkodą w rozwoju hodowli świń są choroby zakaźne i każdego hodowcę prześladowuje stała obawa przed stratami powodowanymi przez te choroby.

Nauka posiada dziś środki chroniące trzodę przed chorobami zaraźliwymi w postaci surowicy i szczepionek, które są jedynym i najpewniejszym lekiem dla sztuk chorych oraz środkiem nadającym odporność sztukom zdrowym. Doświadczenia naukowe i praktyczne, przeprowadzane w różnych krajach, stwierdziły niezbicie, że zastosowanie np. surowicy różycowej daje prawie 100% dodatnie wyniki. Aby jednak zastosowanie tych środków było skuteczne, należy przede wszystkim ustalić istotę zarazy, czyli rozpoznać, która z chorób zakaźnych grasuje, a potem stosować surowice i szczepionki jaknajrychlej w samym początku choroby, albo lepiej jeszcze zapobiegawczo u sztuk zdrowych.

Najbardziej rozpowszechnioną chorobą wśród świń jest różycza, choroba wielce zaraźliwa, powodująca duże straty. Źródłem zarazy najczęściej bywa kał i wydzieliny zwierząt chorych, którymi zanieczyszczone są chlewy, koryta, pasza, stawy i sadzawki.

Przebieg różycy świń jest najczęściej ostry. Objawy są następujące: podniesienie ciepłoty do 41° — 42° C., zanik apetytu, senność, ogólne osłabienie, przyspieszenie oddechu: świni chore przeważnie leżą, zagrzebują się w ściółkę, powieki mają obrzmiałe, wypróżnienia z początku wstrzymane, później występuje biegunka o wstrętnej woni, niekiedy nawet z domieszką

krwi. Czerwone zabarwione skóry pojawia się zwykle w drugim dniu choroby, przede wszystkim na wewnętrznej stronie uda, na szyji, na uszach, brzuchu i rozszerza się często na całą skórę. Kolor plam początkowo jasno czerwony stopniowo ciemnieje.

Różycza świń miewa niekiedy przebieg łagodny w postaci wysypki, t. zw. „pokrzywki”. Wysypce towarzyszy zwykle gorączka, zanik apetytu, zwiększone pragnienie, zatwardzenie, wreszcie bezwład, jednak w przeciągu 7—10 dni nastąpić może wyzdrowienie.

Odsetek śmiertelności przy zwykłej ostrej formie różycy wynosi 50 — 85 proc., przy „pokrzywce” zaś odsetek śmiertelności jest mały.

Leczenie środkami farmaceutycznymi jest bezskuteczne, natomiast zastrzyki surowicy różycowej dają bardzo dobre wyniki i stanowią jedyny i najpewniejszy lek dla sztuk chorych, jak również łącznie z kulturą zarazka różycy środek zabezpieczający zdrowe świnię od zachorowania na różycę.

Dlatego też w interesie hodowców leży przede wszystkim zabezpieczenie swej trzody chlewnej przed możliwością zarażenia różycą, zwłaszcza, że jak już wspominaliśmy, zarazki różycy są prawie wszędzie obecnie i przeto niebezpieczeństwo zarażenia się świń różycą jest ciągłe.

Najlepiej uchronimy świnię przed różycą, drogą szczepienia zdrowych świń, które należy skutecznie w sposób następujący. W gospodarstwach wolnych od różycy należy wszystkie świnię zaszczyć surowicą przeciw różycowej Klawe w ilości po 1 cc. na każde 10 kg. żywej wagi (np. świnię 60 kg. — 6 cc., 80 kg. — 8 cc. itd.) Największa dawka surowicy wynosi na jedną sztukę 20 cc., najmniejsza 3 cc. Zastrzykiwać surowicę należy normalną lekarską strzykawką pod skórę, za uchem lub za łokciem, czy też na wewnętrznej stronie uda.

Musimy w tym miejscu zaznaczyć, że świnię szczepione samą surowicą nabywają odporności kilku tygodniowej, więc chronione są przed zachorowaniem na różycę na czas trwania np. niebezpieczeństwa zarażenia z powodu choroby świń u sąsiadów, czy też we wsi, czy też na czas wysyłki trzody na jarmarki i t. p. Kto jednak chce mieć spokój na dłuższy czas, musi świnię poddać dodatkowemu szczepieniu kulturą zarazka różycowego i wówczas świnię nie uzyskują odporność conajmniej na pół roku. Odporność tę można przedłużyć, powtarzając szczepienia kulturą zarazka różycowego jeszcze raz w dwa tygodnie po pierwszem szczepieniu.

Surowicę różycową Klawe może nabyć każdy posiadacz nierogacizny w najbliższej aptece, jednak kulturę zarazka różycowego, w myśl obowiązujących przepisów, może otrzymać, a tem samem szczepić wyłącznie lekarz weterynaryjny, ze względu, że kultura zawiera czynnik zakaźny.

Kto zatem chce mieć spokój ze swoją chlewnią na czas dłuższy (pół roku) winien porozumieć się z najbliższym lekarzem weterynaryjnym który już dokona dokładnie szczepień. Naturalnie sprowadzenie lekarza weterynaryjnego, dla szczepienia kilku tylko sztuk świń powiększyłoby znacznie koszt szczepień, lecz, w takich wypadkach, najlepiej jest porozumieć się z najbliższymi sąsiadami, którzy również mają zamiar szczepić swoją trzodę, względnie którzy

dla innych celów (do chorego konia, krowy) zamierzają sprowadzić lekarza i wówczas koszt już lędzie niewielki, a korzyść niewątpliwie bardzo duża.

Przed szczepieniem należy podzielić świnię na dwie grupy t. zn. oddzielić świnię już chore (gorączkującą i posiadającą jakiegobądź objawy) od świń jeszcze zdrowych.

Świniom chorym należy jak najrychlej zastrzyknąć surowicę różycową Klawe w dawkach po 3 cc. na 10 kg żywej wagi (to znaczy świniom 50 kg. 15 cc. świnom 80 kg. 24 cc. i.t.d.)

O ileby u tych świń gorączka nie spadła należy zastrzyk powtórzyć w tej samej dawce. Dla świń ciężko chorych najlepiej byłoby zakupić specjalną surowicę różycową leczniczą Klawe, bardzo mocną, którą można ratować nawet ciężko chore sztuki. Jeżeli jednak tej surowicy apteka nie posiada na składzie, a sprowadzenie z Warszawy trwałoby kilka dni, należy nie czekać, a niezwłocznie zastrzyknąć zwykłą surowicę różycową Klawe, w dawkach wyżej podanych. powtarzając zastrzyk kilkakrotnie, dopóki gorączka nie ustanie.

Jeżeli zaraza różycy jest w chlewni to należy pamiętać o tem, że trzeba przeprowadzić dokładne oczyszczenie i odkażenie, ponieważ zarazki różycowe znajdują się w nawozie i na wszystkich przedmiotów zanieczyszczonych wydaliniami i wydzielinami świń chorych. O ile zarazki te nie zostaną usunięte (zniszczone) to choroba może trwać długo, ponieważ świnię zdrowe będą narażone na ciągle niebezpieczeństwo zakażenia. Na oczyszczenie i odkażenie należy więc zwrócić baczną uwagę.

Z tych krótkich wywodów widzimy, że każdy hodowca małym wysiłkiem i niewielkim kosztem może uchronić, drogą szczepień swoją trzodę chlewną przed różycą i spać spokojnie nie obawiając się upadku świń. Musi jednak pamiętać, że razem ze szczepieniami powinien przestrzegać następujących wskazówek higienicznych:

1. czyste utrzymanie chlewni,
2. mycie i suszenie koryt po nakarmieniu świń,
3. wypędzanie świń do okólników dla ruchu i świeżego powietrza,
4. dokładne oczyszczanie i odkażanie chlewni kilka razy do roku,
5. nie wpuszczanie do chlewni osób obcych, a zwłaszcza handlarzy (na obuwiu mogą przynieść zarazę),
6. nowozakupione świnię trzymać conajmniej przez tydzień oddzielnie, celem przekonania się, że są zdrowe i dopiero wówczas łączyć ze starymi.

Nawozy zielone.

Nawozy sztuczne nie tworzą próchnicy.

Obornik, kompost i nawozy zielone tworzą ją.

1. Wartość urodzajna gleby leży w warstwie próchniczej.
2. Różne rośliny różnie wyczerpują glebę:
 - a) silnie wyczerpują glebę wszystkie rośliny zbożowe, oleiste, okopowe i włókniste;
 - b) wyczerpują glebę dojrzewające rośliny okopowe i tytonie;
 - c) oszczędzają glebę rośliny strączkowe, skoszone na zielono, mieszanki wyki z owsem i inne mieszanki pastewne;
 - d. wzbogacają glebę wszystkie gatunki koni-

czyzny, lucerny i esparcety.

3. Najtańszym sposobem zasilenia gleby w próchnicę jest przyorywanie obfitej masy zielonego nawozu. Nawóz zielony polepsza chemiczną i fizyczną strukturę gleby, czyni ją zwężlejszą i lepiej utrzymującą wilgoć.

4. Nawozy sztuczne są bardzo cenne, jako pomocnicze, ale przy rozsądnym stosowaniu łącznie z nawozem naturalnym i nawozami zielonymi.

5. Większość roślin pastewnych, koszonych na zielono, może być użyta na zielony nawóz, a więc: rzepak, bobik, groch, łubin, nostrzyk, proso, gryka, gorczyca, biała, seradela, szporek, inkarnatka, wyka, koniczyna czerwona (ostatni pokos) etc.

6. Na nawozy zielone należy stosować dwukrotnie większą ilość nasion, niż zwykle, chodzi tu bowiem o osiągnięcie największej masy liści. Ziemia musi być szczelnie pokryta, co utrzymuje wilgoć i zwiększa świeżość.

Największe rezultaty z nawozów zielonych otrzymuje się na ziemiach bardzo lekkich, piaszczystych lub wapiennych i gliniastych bardzo zwężłych. Również bardzo dobre dla sadów, dla ziem pochyłych, trudnych do obróbki i nawożenia oraz oddalonych, ze względu na kosztowny transport nawozu.

7. Nawozy zielone stosujemy w trojaki sposób:

- a) jako przedplon-główny plon,
- b) jako międzyplon w zbożu ochronnym,
- c) jako poplon na przyoraniem ściernisku.

8. Nawóz zielony z łubinu jako przedplon nadaje się do każdego klimatu, lecz bywa stosowany tylko na lekkich, bardzo ubogich gruntach piaszczystych.

Międzyplon jest tani, albowiem wymaga tylko ziarna siewnego i jego rozsiania; przeszkadza jednak rozwojowi rośliny ochronnej, dlatego zaleca się siał głównie na ziemiach w mniej sprzyjających warunkach klimatycznych.

Siejąc międzyplony, możemy trzymać więcej inwentarza, karmić go dobrze, chociaż zawsze pewną część przyorywujemy na nawóz zielony.

10. Siew ścierniskowy jest kosztowny, wymaga bowiem obok kosztów siewu, znacznego nakładu pracy. Przy wcześnie dokonanym siewie, jest bardzo skutecznym sposobem zielonego nawożenia.

11. W jesieni trzeba przyorywać nawóz zielony zawsze płytko, a zatem 5 do 6 cali, na wiosnę nieco głębiej w przybliżeniu do 7 cali. Na ziemiach cięższych, przyorywuje się nawóz zielony pod zboże jare w jesieni, a lżejszych ziemiach jeszcze później. Pod ziemniaki na wiosnę.

12. Nawóz zielony, jako plon całoroczny na ziemiach najgorszych i na wszystkich jałowych piaskach jest najodpowiedniejszym sposobem ulepszenia takich gruntów i osiągnięcia z nich dochodu.

Na lepszych piaskach, gdzie obok łubinu można siał i seradela, a także i na ciężkich i średnio-zwężłych ziemiach jest polecenia godną uprawa międzyplonów w postaci roślin motylkowych, przeznaczonych na paszę i na nawóz zielony. Ponieważ wydajność ich ulega wielkim wahaniom, użytkujemy na paszę pewną ilość tylko, mniejszą część, resztę zas przyorywujemy na nawóz.

13. Na lekkiej ziemi najwięcej oplacają

nawóz zielony: ziemniaki, owies i żyto; na ciężkiej ziemi: — ziemniaki, buraki, owies, żyto i pszenica, a dopiero po nich następują: jęczmień, rzepik i inne ziemiopłody,

14. W gospodarstwach, mających mało inwentarza lub wcale go niemających, nawozy zielone są niezbędne w płodozmianie także i na lepszych gruntach.

15. Przy stosowaniu nawozów zielonych, niepotrzebujemy kupować azotu sztucznego, a nawozy fosforowe i potasowe działają przy nich skuteczniej.

16. Pod wpływem próchnicy i dobrej struktury wyrabiającej się w ziemi, lepszy stan kultury powoduje zwiększenie się wydajności i pewność plonów wszystkich ziemiopłodów, zupełnych nieurodzajów nie zna wcale.

17. Przy pomocy nawozów zielonych, możemy tam, gdzie uprawa buraków cukrowych i chów inwentarza mało się opłacają, uprościć gospodarstwo przez zaniechanie uprawy buraków i zmniejszenie ilości inwentarza. W tym wypadku nawozy zielone pozwalają nam nie trzymać się niewolniczo płodozmiannu, albowiem po zbożach kłosowych następuje zawsze roślina liściasta, przyorywana na zielony nawóz.

Mieszanki na łąki i pastwiska.

8 powodów, dla których należy stosować mieszanki, przy zakładaniu łąk i pastwisk.

Łąki i pastwiska, obsiewane mieszankami, dają plon obfitszy i pewniejszy, aniżeli obsiewane jedną tylko rośliną.

Opierają się skuteczniej wszelkim wpływom klimatycznym; gdy wymarzną naprzykład koniczyzny, pozostają trawy i naodwrot.

Wyczerpują mniej ziemię z powodu różnego ustroju korzeni: jedne żywią się kosztem podglebia inne kosztem warstwy wierzchniej, a inne jeszcze kosztem średniej.

Lepiej wyzyskują przestrzeń pokarmy i wodę, dzięki czemu dają więcej masy i pewniejszy plon.

Jedne rośliny wydają plon w pierwszym, a inne w drugim, trzecim lub czwartym roku.

Jedne rośliny są bogate w białkowe ciała (koniczyna), inne natomiast ubogie. Stąd lepsza równowaga pastewna.

Wypadki wzdęcia u bydła przy skarmianiu mieszanek są rzadsze.

Siewy mieszanek zapewniają większą trwałość łąkom, dostarczają lepszej i zdrowszej paszy, dającej się łatwiej i prędzej wysuszyć.

Krowa z jednej z czołowych obór niemieckich dała w ciągu roku 12012 kg. mleka 3,53 proc. tłuszczu: 424 kg. tłuszczu.

Na tak świetne rezultaty składają się różne czynniki jak to:

- 1) dobra rasa,
- 2) właściwe normowanie i dobór pasz,
- 3) zahartowanie zwierząt przez właściwy wychód i utrzymanie zdrowotności.
- 4) żywienie pastwiskowe.

Bez żywienia pastwiskowego nie sposób utrzymać krów w stanie zdrowym, a mleczność na wysokim poziomie.

Niema nic lepszego nad pastwisko dla krów w lecie, wiosną i jesienią, a siano z roślin motylkowych na zimową porę.

Trawy i rośliny motylkowe mogą być siane wszędzie. Niema dobrego gospodarstwa bez krów a niema dobrych krów bez pastwiska.

Zasady urodzajności.

1) Staranna uprawa, dobreimi maszynami, dokonywana możliwie wówczas gdy wilgoć gleby pozwala na dostateczne sproszkowanie.

2) Częste kultywowanie powierzchni w czasie posuchy dla zachowania zapasu wilgoci w glebie.

3) Szybki płodozmian dla zachowania dobrej struktury ziemi, dla odpowiednio częstego doprowadzania substancji pokarmowych, a głównie dla osiągnięcia wysokiej opłacalności gleby.

4) Wprowadzanie w częstych odstępach materii organicznych do gleby i utrzymanie właściwej struktury i zdolności utrzymywania wody, a to bądź przez stosowanie obornika, lub kompostów, bądź stosowanie nawozów zielonych, bądź stosowanie torfu.

5) Skrupulatne przechowanie wszystkich odchodów zwierzęcych — stałych i płynnych.

6) Stosowanie nawozów sztucznych wedle potrzeb ziemi i plonów.

7) Utrzymanie gleby w stanie przepuszczalności i powietrzności, dla podtrzymania dobrego stauu bakterjologicznego i wprowadzenia do gleby takich organizmów, jakie są konieczne dla wzrostu poszczególnych roślin.

8) Zwalczenie chwastów dla zaoszczędzenia substancji odżywczych.

Pobór podatku gruntowego.

W wykonaniu zarządzenia Izby Skarbowej z dnia 2 maja 1936 r. Nr. W. II — 2/1/18/36 podaje się do wiadomości że Urząd Skarbowy w Nowemście podatek gruntowy od płatników rolników w następujących terminach:

1. dnia 12. V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Rakowicach
2. dnia 14. V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Mrocznie
3. dnia 15 i 29 V. 36 r. od godz. 9 — 17
w b. Szkole Wydziałowej w Lubawie
4. dnia 22 i 23 V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Gryżlinach
5. dnia 19 V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Krotoszynach
6. dnia 9. V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Grodziecznie
7. dnia 27 i 28 V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Rożentalu
8. dnia 25 i 26 V. 36 r. od godz. 9 — 17
w Zarządzie Gminnym w Prątnicy

PP. rolnicy winni zatem wykorzystać powyższe ułatwienie w spłacie podatku gruntowego.

Pieniądze wydane na paszę dla krów.

Pasze treściwe należy kupować, jeśli się opłacają, ale głównie należy polegać na swoich własnych. W tym celu należy obrócić część pieniędzy, wydawanych na zakup paszy na drenowanie, wapnowanie, meljorację łąk i pastwisk aby dały duże plony trawy, lucerny, koniczyny etc., które zastąpią dużą część kupnej paszy.

Pastwiska mogą dać więcej paszy.

Większość pastwisk nie daje połowy tego, co by dać mogły. Nawozy sztuczne, wapno, obornik i przesiew mogą znacznie spustoszone pastwiska zamienić na bujne. Często lepiej założyć pastwisko i zmniejszyć przestrzeń ziemi uprawnej.